

gaver, som er for store for en normal primærkommune og for stærkt lokalt betonet til naturligt at kunne varetages af sekundærkommunen.

Endvidere vil der i en række tilfælde kunne opnås betydelige besparelser både anlægs- og driftsmæssigt ved et samarbejde mellem flere kommuner om en opgaves løsning.

Endelig kan det nævnes, at området for de kommunale opgaver er undergivet stadige ændringer, og der kan derfor ikke bortses fra muligheden af, at udviklingen for visse opgavers vedkommende vil kunne sprænge de normale rammer for de kommunale enheder.

Den danske kommunallovgivning bygger på det grundprincip, at den enkelte folkevalgte kommunalbestyrelse er den kompetente og ansvarlige myndighed for kommunens anliggender, dog således at kommunalbestyrelsens virksomhed er underkastet et vist tilsyn fra statsmagtens side.

For på den ene side at sikre den fornødne smidighed med hensyn til muligheden for etablering af samarbejde mellem kommuner og på den anden side skabe sikkerhed for, at kommunallovgivningens regler ikke vilkårligt tilsidesættes gennem aftaler om samarbejde eller fællesskaber, hvorved den enkelte kommunalbestyrelses eller tilsynsmyndighedernes beføjelser begrænses, er det i overensstemmelse med princippet i den hidtil gældende lovgivning foreslået, at visse samarbejdsaftalers indgåelse kræver tilsynsmyndighedens godkendelse. Endvidere er i forslaget optaget bestemmelser om ophævelse af sådanne aftaler og om fastsættelsen af vilkårene for ophævelsen.

De gældende bestemmelser i styrelseslovene om stiftelse og ophævelse af kommunale fællesskaber findes i købstadkommunallovens § 22, stk. 6, og landkommunallovens § 13 og § 25, stk. 2.

Købstadkommunallovens § 22, stk. 6, omhandler fællesskab mellem købstadskommune og amtsråds-kreds eller mellem flere købstæder indbyrdes. Landkommunallovens § 13 omhandler fællesskab mellem sognekommuner inden for samme amtsråds-kreds og § 25, stk. 2, fællesskab mellem amtsråds-kredse eller mellem amtsråds-kreds og købstad.

Fællesskab mellem købstadskommune og sognekommune, mellem amtskommune og sognekommune og mellem sognekommuner i forskellige amtsråds-kredse er ikke omtalt i de gældende styrelses-love.

Efter de gældende lovregler kræver stiftelse af fællesskab mellem købstæder, mellem købstæder og amtsråds-kredse og mellem amtsråds-kredse indbyrdes indenrigsministeriets samtykke, medens stiftelse af fællesskab mellem sognekommuner kræver

vedkommende amtsråds samtykke. Amtsrådets afgørelse kan dog indankes for indenrigsministeren.

Ophævelse af fællesskab kan ske, når parterne er enige herom. Efter landkommunallovens § 13 og § 25, stk. 2, kan ophævelse endvidere ske på en deltagers andragende, dersom henholdsvis amtsrådet eller indenrigsministeren finder skellig grund dertil, medens sådan ophævelse efter købstadkommunallovens § 22, stk. 6, kun kan finde sted, dersom der ikke er tale om et ejendomsfællesskab, der grunder sig på frivillig overenskomst. Med hensyn til indenrigsministerens mulighed for at ophæve et sådant ejendomsfællesskab mellem købstadskommune og amtsråds-kreds, foreligger således en løv-konflikt mellem købstadkommunallovens og landkommunallovens regel.

I de tilfælde, hvor ophævelse kan ske på en deltagers andragende, stadfæstes vilkårene for ophævelsen af indenrigsministeren eller fastsættes af samme i tilfælde af uenighed. Er der tale om fællesskab mellem sognekommuner, er det dog amtsrådet, der bestemmer vilkårene for ophævelsen, dog således at afgørelsen kan indankes for indenrigsministeren.

Til stk. 1. Bestemmelsen omhandler alene fremtidige *frivillige* aftaler mellem kommuner om løsning af opgaver i fællesskab, idet det ikke er fundet påkrævet eller hensigtsmæssigt at indføre hjemmel for påbud om samarbejde i styrelsesloven. Sådant hjemmel findes for visse sagerådets vedkommende i særlovgivningen og berøres ikke af nærværende bestemmelser, og i det omfang, der på andre særlige områder måtte vise sig behov for hjemmel til at påbyde samarbejde, vil det være mest hensigtsmæssigt, at regler herom optages i den lov, der i øvrigt regulerer området.

Kravet om tilsynsmyndighedens godkendelse gælder alene aftaler, der for en eller flere af deltagernes vedkommende vil medføre indskrænkning i de beføjelser, som efter styrelsesloven eller dens forudsætninger tilkommer kommunalbestyrelsen som besluttede og udøvende myndighed i kommunens anliggender. En udtømmende angivelse af, hvilke aftalebemmelser der medfører en sådan indskrænkning, er næppe mulig, og nogen nærmere afgrænsning er derfor ikke foretaget i lovteksten. I praksis vil afgørelsen imidlertid næppe volde særlige vanskeligheder.

Kravet om godkendelse vil således omfatte aftaler, hvorved et særligt fællesskabsorgan tillægges kompetence til at træffe beslutninger, der forpligter de deltagende kommuner i økonomisk henseende, f. eks. beslutninger om låneoptagelser, garantiforpligtelser,